

W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego powstają – jak wszyscy wiemy - projekty zmian prawodawstwa dotyczącego nauki i szkolnictwa wyższego. Na temat projektu pt. „Nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym” (projekt znajduje się na stronach Ministerstwa) nasza Komisja Zakładowa zajęła stanowisko na ostatnim zebraniu. Oto to stanowisko

Uchwała nr 2

Komisji Zakładowej NSZZ „S”SGGW w sprawie stanowiska wobec projektu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym”.

Warszawa dnia 21 kwietnia 2009 r.

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” SGGW przyjmuje następujące stanowisko w sprawie projektu dokumentu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Partnerstwo dla wiedzy - nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym”.

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” SGGW z uwagą i życzliwością obserwuje próby podejmowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które - według deklaracji projektodawców - „zmierzą w kierunku stworzenia lepszych warunków funkcjonowania szkół wyższych w Polsce”. Projekty kolejnych propozycji zmian w ustawodawstwie dotyczącym szkolnictwa wyższego i nauki uważamy za cenny materiał dyskusyjny pozwalający dokładniej rozeznaczyć i nazwać problemy z jakimi boryka się środowisko nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce.

Problem główny, to wieloletnie (w dziesiątkach lat liczone) niedofinansowanie tych dziedzin. Żadna reforma nie ma szans na stworzenie „*lepszych warunków funkcjonowania szkół wyższych w Polsce*” jeśli zaangażowanie budżetu Państwa Polskiego w tych dziedzinach nie zacznie - chociaż w przybliżeniu - zbliżać się do nakładów występujących w innych krajach cywilizowanych. Niestety ani ten, ani poprzednie projekty nowych dokumentów nie dotyczą tego problemu a nawet - w niektórych propozycjach - próbują „odciążyć” budżet publiczny, jednocześnie rozbudowując biurokrację (KEJN, PKA, CK, nawał konkursów) pochłaniającą środki.

Odnosząc się krytycznie do niektórych szczegółowych propozycji projektu „Partnerstwo dla wiedzy - nowy model zarządzania szkolnictwem wyższym” zauważamy co następuje:

- Propozycja wyłaniania krajowych naukowych ośrodków wiodących rozumiana jako dodatkowe wsparcie Państwa dla badań naukowych „na najwyższym poziomie” byłaby godna poparcia, gdyby były określone dodatkowe środki finansowe przeznaczone na ten cel; a więc zapewnienie środków dla spokojnej pracy
- wszystkich uczelni publicznych spełniających warunki jakie uczelnie muszą spełniać by funkcjonować w Państwie. NSZZ „S” SGGW jest zdania, że wszystkie uczelnie publiczne w naszym Kraju są potrzebne. W propozycji Ministerstwa możliwości środków dodatkowych nie przewiduje się. Oznacza to zatem zabranie pieniędzy z większości ośrodków i przekazanie ich do kilku, w dodatku jedynie na lat 5 lub 10. Co potem? Co po 5-ciu latach z zespołami, które się utworzą za te wielkie pieniądze? Propozycja prowadzi - paradoksalnie – do obniżenia w ogólności poziomu ośrodków i oczywiście upadku ośrodków słabszych lub czasowo słabszych. Czy Ministerstwo dokonało symulacji kosztów przeprowadzania „konkursów z udziałem międzynarodowych ekspertów.”? Czy przy braku środków można uznać za priorytetowe mnożenie tych kosztów?
- Wprowadzenie obowiązkowego konwentu – z określonymi w projekcie kompetencjami - w uczelniach publicznych jest zamachem na autonomię uczelni. Konwent jako instytucja patronacka, której celem byłoby budowanie więzi między uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodrczym” jest propozycją do rozważenia.
- Ad 3.1 dwa tryby powoływania rektora są dla nas kontrowersyjne. Jest to najbardziej w tym miejscu widoczne zagrożenie traktowania uczelni wyższych (nawet szczebla uniwersyteckiego) jako przedsiębiorstwa, które ma przynosić zyski a nie spełniać jakiejś tam misji cywilizacyjnej. Z drugiej strony część osób uważa, że rektor-menedżer mógłby doprowadzić do poprawy sytuacji finansowej uczelni.
- Ad 3.7 (k) Senat Uczelni nie może pełnić zadań rady pracowniczej. Ustawa o konsultacjach społecznych takiej możliwości – w naszym przekonaniu – nie przewiduje. Rada pracownicza

jest powoływana na wniosek związków zawodowych, gdy jej nie ma jej rolę pełnią związki zawodowe.

- Ad 4 1. Dowolne kształtowanie przez rektora wysokości pensum dydaktycznego jest nie do przyjęcia przez związki zawodowe dbające o warunki pracy nauczycieli akademickich. Czym poskutkowały możliwości podniesienia pensum, jakie pojawiły się w Prawie o Szkolnictwie Wyższym, po zmianie tej ustawy, nie tak dawno widzieliśmy na terenie naszej Szkoły.
- Ad 4.2. Problem wieloletowości jest – naszym zdaniem – dostatecznie regulowany w obecnej ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Ta propozycja jest gorsza.

- Ad 4.4 i 4.5 uważamy, że zadanie opracowania „regulaminów ochrony własności intelektualnej i komercjalizacji” powinno być zadaniem Ministerstwa i dotyczyć jednolicie wszystkich uczelni w Kraju.
- Ad.4.6, 4.7, 4.8 uważamy za ogólniki – nie wiadomo co się za tym kryje. Jeśli ma to być poważna propozycja, wymaga uszczegółowienia i ukonkretnienia. Nie można zgadzać się na ogólniki pod które potem można podłożyć dowolną treść.
- Ad.5 Propozycja ta nie jest uproszczeniem finansowania szkół wyższych ale propozycją ograniczenia dotacji. Uzależnienie jej od konkursów jest następną próbą likwidacji niektórych szkół według nie merytorycznych kryteriów. Następnie, jak można planować budżet uczelni jeśli środki na jego realizację będą zależały od loterii pt „konkurs”?
- Ad.5.3 Widzimy tu tendencje występujące w projektach dotyczących nauki: tendencje do praktycznej likwidacji dotacji statutowej. Widzimy w tym wielkie zagrożenie dla badań naukowych na uczelniach.
- Propozycje p. 5.3 są gratyfikowane przez „Algorytm” - narzędzie transparentne i przewidywalne w przeciwieństwie do „konkursów”.

- Ad 6.9 zapis o wyłączeniu uczelni o odpowiednim statusie z obowiązkowego standardu kształcenia wymaga przemyślenia; uważamy go za bardzo niebezpieczny dla przedmiotów podstawowych, kształtujących kulturę, nauki języków itp.
- Ad 6.14 nie widzimy potrzeby ani korzyści takiego zapisu – chyba że jest to droga do likwidacji PKA jako niekompetentnej lub niepotrzebnej.